

"Зялёная" чацвёрка і чалавек

Тэхжчны прагрэс шмат у чым палегчыў жыццё людзей. Але у многіх дасягненняў ёсць і адваротны бок — экалагічныя праблемы.

Як адказваць на гэтыя глабальныя выклікі і ці ёсць магчымасць для «зялёнага» развіцця ў такіх умовах?

Спецыялісты ўпэўнены — развівацца можна. Але пры гэтым неабходна аб'яднаць эканамічны, сацыяльны і экалагічны кампаненты. На гэта скіраваная і Нацыянальная стратэгія устойлівага сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі на перыяд да 2030 года, такія ж прынцыпы знайшлі сваё ўвасабленне і ў нарматыўна-прававых дакументах, якія прымаліся ў краіне ў апошнія гады.

— Устанаўленне партнёрскіх сувязяў дзяржавы, грамадства і бізнесу гарантуе забеспячэнне сацыяльнай стабільнасці, экалагічнай бяспекі і эканамічнай эфектыўнасці, — **расказала першы намеснік міністра прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Ія МАЛКІНА.** — І ў гэтым працэсе вялікую ролю адыгрываюць парламентарыі, якія таксама забяспечваюць рэалізацыю Стратэгіі.

Па словах Іі Малкінай, неабходна забяспечыць зацікаўленасць органаў дзяржкіравання ў экалагізацыі прыярытэтных для краіны галін эканомікі. І асноўны акцэнт трэба зрабіць на ўсведамленні: неабходна ўбудоваць экалагічныя паказчыкі ў паказчыкі эфектыўнасці асобнага бізнесу ці цэлых галін, бо «хто не прыме гэта да выканання сёння, той праиграе».

Эксперты вылучаюць чатыры стратэгічныя «зялёныя» прыярытэты, якія павінны легчы ў аснову дзяржаўнай палітыкі:

* Узаемадзеянне дзяржавы, грамадства і бізнесу па змякчэнні наступстваў змены клімату і адаптацыі да іх.

Згодна з Парыжскім кліматычным пагадненнем Беларусь абавязалася скараціць выкіды парніковых газаў — да 2030 года яны не павінны перавышаць 74

мільёнаў тон у эквіваленце CO₂ Сёння ж паказчык знаходзіцца на ўзроўні 91.5 мільёна тон, а значыць, што за 11 гадоў неабходна зменшыць выкіды на 17.5 мільёна. Гэта глабальны выклік для такіх галін, як энергетыка, транспарт, сельская гаспадарка.

Дапамогуць на яго адказаць укараненне нізкавугляродных і безвугляродных тэхналогій у галіне электратранспарту, ацяплення жыллёвага фонду, парытэтнае развіццё як атамнай энергетыкі, так і ўзнаўляльных крыніц энергіі.

* Аб'яднанне дзяр-жаўных і рэспубліканскіх органаў кіравання, перш за ўсё мясцовых Саветаў дэпутатаў, прыватнага сектара з міжнароднымі партнёрамі! для рэалізацыі канцэпцыі «устойлівы вых» гарадоў.

Сёння ў нашай краіне каля 75 % насельніцтва - гарадскія жыхары, а ў 2030 годзе іх колькасць узрасце да 80 %. Задачы па фарміраванні сацыяльнай інфраструктуры, забеспячэнні занятасці гарадскога насельніцтва немагчыма вырашыць без пашырэння вытворчасцяў. Пры гэтым гарады павінны заставацца экалагічна бяспечнымі.

Аб'яднанне такіх, здаецца, супрацьлеглых напрамкаў — мэта пілотных праектаў, якія пры ўдзеле міжнародных партнёраў рэалізуюцца ў розных рэгіёнах краіны. 48 беларускіх гарадоў далучыліся да ініцыятывы «Пагадненне мэраў па клімаце і энергіі», у Брэсце распрацавана стратэгія «разумнага» гарадскога развіцця, у Мінску такая стратэгія распрацоўваецца. Праект, накіраваны на павышэнне энергаэфектыўнасці, развіццё ўстойлівага транспарту, адаптацыю да змены клімату ажыццяўляецца ў такіх гарадах, як Навагрудак, Баранавічы, Слаўгарад, Пружаны і іншых.

* Укараненне інавацыйных спосабаў кіравання рэсурсамі, стварэнне новых бізнес-мадэляў, якія будуць мець эканамічныя, сацыяльныя і экалагічныя выгады.

Такая ідэя закладзена ў аснове «зялёнай» эканомікі, якая развіваецца ў нашай краіне. Адзін з яе прыярытэтных кірункаў — распрацоўкі ў сферы абыходжаньня з вытворчымі адходамі і пластыкам.

У Мінпрыроды лічаць, што для вырашэння такіх праблем неабходна далучаць грамадзян. І ў гэтым кірунку вызначальную ролю іграюць мясцовыя органы ўлады.

* Экалагізацыя эканомікі, заканадаўства немагчымая без фарміравання экалагічнай культуры, паляпшэння экаадукацыі грамадства.

Поспех вырашэння гэтай задачы — у зацікаўленасці, упэўнена першы намеснік міністра. Сёння ў Беларусі больш за 150

устаноў адукацыі працуюць па праграме «Зялёныя школы», у БДЭУ і БДПУ імя М. Танка ўкаранены праграмы навучання азеляненню нацыянальнай эканомікі, многія ўстановы і арганізацыі займаюцца экавыхаваннем.

— Прынцыпова важнай бачыцца асветніцкая праца па экалагічнай тэматыцы, — адзначыла Ія Малкіна. — І для нас усіх гэта павінна стаць не толькі вектарам, якога б мы прытрымліваліся ў сваіх галіновых і рэгіянальных праграмах, але і ў цэлым глабальным выклікам.

Вераніка КОЛАСАВА

Источник: Звязда. – 2019. – 1 лютага (№ 21). – С. 4 (дадатак: Мясцовае самакіраванне).